

POSTANOWIENIE

5 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 5 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A.N., D.N., Ł.N., D.N.1
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 28 lutego 2023 r., I ACa 162/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami ustawowymi w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wnioskował o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na zachodzącą – jego zdaniem – nieważność postępowania w sprawie w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., wywołaną prowadzeniem postępowania oraz wydaniem wyroku co do meritum sprawy pomimo braku reprezentacji małoletniego D.N. w toku procesu przed Sądem drugiej instancji przez uprawnionego przedstawiciela ustawowego, na skutek nieuzyskania przez rodzica w trybie art. 101 § 3 k.r.o. zezwolenia sądu opiekuńczego na wstąpienie małoletniego powoda w prawa strony powodowej.

Ponadto pozwany stwierdził, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które sformułował jako pytania: - „czy w sprawie o ustalenie nieważności umowy kredytu denominowanego w walucie CHF, dla stwierdzenia abuzywności postanowień umownych odsyłających do tabeli kursów banku, tzw. klauzul przeliczeniowych (wyplata kapitału kredytu udzielonego w CHF w walucie PLN, przeliczenie raty kapitałowo-odsetkowej kredytu z CHF na PLN) oraz dalszej możliwości trwania umowy kredytu, znaczenie ma fakt, że (i) powodowie nie wykazali, że bank ustalał kurs CHF w sposób odbiegający od kursu rynkowego, (ii) powodowie nie wykazali możliwości ustalania przez bank kursu CHF w sposób dowolny, w oderwaniu od mechanizmów rynkowych (iii) bank stosuje tę samą tabelę kursową do wszystkich transakcji walutowych, w konsekwencji czego ustalany przez bank kurs waluty CHF był kursem rynkowym, a dowolne kształtowanie wysokości kursu waluty CHF przez bank narażałoby go na poniesienie rażącej straty?”; - „czy ustalenie, że postanowienie umowy odsyłające do tabel kursowych hipotetycznie pozostawia bankowi możliwość jednostronnego kształtowania kursu waluty obcej w rozliczeniach z kredytobiorcą skutkuje uznaniem takiego postanowienia za nieuczciwe, jeśli w toku procesu kredytobiorca nie wykazał, że bank mógł na podstawie przedmiotowych postanowień stosować

kurs odbiegający od rynkowego?"; - „czy w świetle systemu ochrony konsumenta, wynikającego z przepisów Dyrektywy, w tym w szczególności z art. 6 ust. 1 Dyrektywy, a także przepisów prawa krajowego, tj. z art. 385¹ § 1 ust. 2 k.c. sąd orzekający badając umowę zawartą pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem pod kątem abuzywności jej postanowień, a następnie pod kątem możliwości jej dalszego obowiązywania pomiędzy stronami po wyeliminowaniu z jej treści postanowień abuzywnych, uprawniony jest do stwierdzenia alternatywnej podstawy prawnej nieważności umowy (bezwzględnej nieważności umowy) wynikającej z wadliwości tych samych postanowień umownych, w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi na powyższe, to czy w sytuacji, w której sąd orzekający ustali, że umowa zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem obarczona jest wadami, które prowadzą do jej bezwzględnej nieważności, to czy sąd orzekający uprawniony jest w takiej sytuacji do dokonania wykładni „życzliwej umowie” („*benigna interpretatio*”), tj. do zastosowania wykładni umowy w oparciu m.in. o art. 56 k.c., 58 § 3 k.c., 354 k.c.?”; - „czy zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu denominowanego uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, nie prowadzi do nieważności (bezskuteczności) umowy w całości, w sytuacji w której jej dalsze wykonywanie było możliwe, co oznacza, że umowa kredytu nie traci swojej tożsamości jedynie z tego powodu, że świadczenia stron wyrażone są w innej walucie lub też kredyt jest oprocentowany według niższej stopy niż typowo stosowana w obrocie, a zachowana tożsamość umowy po eliminacji klauzul abuzywnych nie może być rozumiana zbyt wąsko w sytuacji, w której: (i) kredytobiorcy otrzymali wskazaną w umowie kwotę do wypłaty, (ii) treść spornej umowy pozwala na utrzymanie umowy na podstawie pozostałych postanowień umowy i może być dalej wykonywana jako kredyt w PLN z oprocentowaniem ustalonym na podstawie stawki bazowej LIBOR i marży banku?”.

Skarżący zwrócił uwagę również na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. przepisów art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego w zakresie, w jakim zgodnie z pierwszym stanowiskiem

wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy, że należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, co w konsekwencji prowadziłoby do niezwiązania umową w całości, natomiast zgodnie z drugim stanowiskiem przyjmowanym w najnowszym orzecznictwie modyfikacja umowy polegająca na usunięciu postanowień abuzywnych nie prowadzi do nieważności (bezskuteczności) umowy w całości w sytuacji, w której jej dalsze wykonywanie było możliwe, co oznacza, że umowa kredytu nie traci swojej tożsamości jedynie z tego powodu, że świadczenia stron wyrażone są w innej walucie lub też kredyt jest oprocentowany według niższej stopy niż typowo stosowana w obrocie, a zachowana tożsamość umowy po eliminacji klauzul abuzywnych nie może być rozumiana zbyt wąsko oraz przepisów art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego w zakresie, w jakim zgodnie z pierwszym stanowiskiem przyjmowanym w orzecznictwie sądów nieuczciwy w świetle art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy charakter postanowień kredytu dotyczących elementów istotnych takiej umowy w świetle art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego skutkuje, wskutek niezwiązania konsumenta takimi postanowieniami, sprzecznością umowy z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego, a co za tym idzie sankcją nieważności bezwzględnej czynności prawnej na podstawie art. 58 § 1 k.c., natomiast zgodnie z drugim stanowiskiem przyjmowanym w orzecznictwie sądów nieuczciwy charakter postanowień dotyczących elementów istotnych umowy kredytu w świetle art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego, w sytuacji w której umowa nie może być dalej wykonywana bez tych postanowień, a takie nieuczciwe postanowienia nie mogą być zastąpione przez przepis dyspozytywny, nie prowadzi do nieważności bezwzględnej umowy, lecz sankcji *sui generis* upadku umowy, opartej na art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze

abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

O potrzebie wykładni przepisów prawnych jako przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można mówić wtedy, gdy z mającego zastosowanie lub mogącego mieć zastosowanie w sprawie przepisu dekodowane są różne normy prawne, a brak jest wypowiedzi w doktrynie i orzecznictwie, które by te różnice usuwały i wyjaśniały przyczyny ich występowania. Ponadto, zagadnienie prawne ani potrzeba wykładni przepisów prawnych nie powstają, gdy Sąd Najwyższy zajmował co do nich stanowisko i wyrażał pogląd we wcześniejszych wydanych orzeczeniach, a nie zaszły żadne okoliczności uzasadniające ich zmianę.

Przepisy, o wykładnię których zabiega pozwany i na tle których sformułował zagadnienia prawne były przedmiotem wykładni Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Sądu Najwyższego. Problem sformułowany przez skarżącego można zatem uznać za wyjaśniony. Ma wprawdzie rację skarżący, że w świetle orzecznictwa TSUE (wyrok z 14 marca 2019 r., C-118/17 Zsuzsanna Dunai przeciwko ERSTE Bank Hungary Zrt.) klauzula *spreadu* oraz klauzula ryzyka stanowią odmienne normy umowne, podlegające odrębnej ocenie prawnej pod kątem abuzywności. O wyniku postępowania kasacyjnego decyduje jednak (i w niniejszej sprawie zadecydowałyby) trafność rozstrzygnięcia o istocie zgłoszonego żądania, nie zaś trafność albo nietrafność wypowiedzi Sądu w uzasadnieniu orzeczenia na temat sposobu wykładni i zastosowania w sprawie poszczególnych przepisów prawa materialnego lub procesowego.

W judykaturze Sądu Najwyższego obecnie dominuje pogląd, ukształtowany pod wpływem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE, że jeżeli eliminacja niedozwolonego postanowienia umownego doprowadzi do takiej deformacji regulacji umownej, że na podstawie pozostałej jej treści nie da się odtworzyć treści praw i obowiązków stron, to nie można przyjąć, iż strony pozostają związane pozostałą częścią umowy. Koresponduje to z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, który przewiduje, że nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22).

W wyroku z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł, że wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 Dyrektywy 93/13 należy dokonywać w ten sposób, że z jednej strony nie stoją one na przeszkodzie temu, by sąd krajowy usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy odstraszający cel tej dyrektywy jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Z drugiej strony przepisy te stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty.

Wyeleminowanie z łączącej strony umowy abuzywnych postanowień umownych rodzi konieczność dokonania oceny, czy umowa w pozostałym zakresie jest możliwa do utrzymania. Sąd *meriti* rozważył tę kwestię, uznając, że obowiązywanie umowy po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków nie jest możliwe, co przemawia za opowiedzeniem się o jej nieważności (wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18). Wyeleminowanie abuzywnych klauzul przeliczeniowych nie prowadzi do utrzymania w mocy kredytu indeksowanego kursem CHF jako kredytu złotowego oprocentowanego według

stawki LIBOR. Brak także podstaw do zastąpienia stawki oprocentowania LIBOR stawką WIBOR (wyroki Sądu Najwyższego z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22, z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22). W wyroku z 6 marca 2019 r. (C-70/17 i C-179/17, Abanca Corporación Bancaria SA i Bankia SA, pkt 54) Trybunał Sprawiedliwości UE wykluczył, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach, na przykład przez odwołanie się do kursu walut stosowanego przez Narodowy Bank Polski. W orzecznictwie szeroko wypowiedziano się również o niemożności uzupełnienia postanowień umownych innymi normami ogólnymi, w tym także art. 358 § 2 k.c. (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 19 maja 2022 r., II CSKP 797/22).

Oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Wykładnia językowa art. 385¹ § 1 zdanie pierwsze k.c. nie stwarza podstaw do przyjęcia, że w ramach oceny abuzywności postanowienia istotny jest sposób jego stosowania przez przedsiębiorcę. Decydujące znaczenie ma nie to, w jaki sposób przedsiębiorca stosuje postanowienie i dla kogo jest to korzystne, lecz to, w jaki sposób postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta. Z przepisu wynika, że przedmiotem oceny jest samo postanowienie, a więc wyrażona w określonej formie (przeważnie słownej) treść normatywna, tzn. norma lub jej element określający prawa lub obowiązki stron (zob. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 r., III CZP 17/15), a jej punktem odniesienia – sposób oddziaływania postanowienia na prawa i obowiązki konsumenta. Samo postanowienie może bezpośrednio kształtować prawa i obowiązki tylko w sensie normatywnym, wpływając na zakres i strukturę praw lub obowiązków stron. Taka interpretacja pozostaje w zgodzie z powszechnie akceptowanym poglądem, że art. 385¹ § 1 k.c. jest instrumentem kontroli treści umowy (stosunku prawnego). To, w jaki sposób postanowienie jest stosowane, jest kwestią odrębną, do której art. 385¹ § 1 zdanie pierwsze k.c. wprost się nie odnosi (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Sankcje będące konsekwencją abuzywności postanowień umownych działają ze

skutkiem *ex tunc*, co oznacza, że zdarzenia o charakterze następczym w stosunku do daty zawarcia umowy zawierającej klauzule abuzywne pozostają bez znaczenia dla takiego charakteru tych postanowień umownych (wyjątek stanowi wola konsumenta).

Abuzywności poszczególnych klauzul zawartych w umowie kredytu zwartej przez strony nie wyeliminowało wprowadzenie w 2011 r. ust. 3 do art. 69 Prawa bankowego, w wyniku czego kredytobiorcy uzyskali w ramach umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska możliwość dokonywania spłat rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Ta nowelizacja miała na celu wyeliminowanie tzw. *spreadów* bankowych, a nie zmianę istoty umowy kredytowej. Nowelizacja nie doprowadziła do przekształcenia zawartej wcześniej umowy w umowę o kredyt walutowy.

W razie stwierdzenia abuzywności klauzuli ryzyka walutowego i klauzul przeliczeniowych utrzymanie umowy nie jest możliwe z prawnego punktu widzenia. Jest tak zwłaszcza wówczas, gdy unieważnienie tych klauzul doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również – pośrednio – do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją kredytu do waluty. W konsekwencji art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 nie stoi na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i oprocentowanego według stopy procentowej bezpośrednio powiązanej ze stopą międzybankową danej waluty, przyjął, zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może nadal obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, iż ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy (zob. wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 marca 2019 r., C-118/17, pkt 52; z 5 czerwca 2019 r., C-38/17, pkt 43; z 3 października 2019 r., C-260-18, pkt 44 i 45; wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/19).

W orzecznictwie przyjęto, że w celu zrealizowania przez bank obowiązków informacyjnych co do ryzyka walutowego i kursowego, które wiąże się dla konsumenta z zawarciem umów kredytowych indeksowanych do waluty obcej

(denominowanych w walucie obcej) nie jest wystarczające wskazanie w umowie, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca, oraz odebranie od niego oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, iż został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Istnieje obowiązek ostrzegawczy instytucji finansowej, która oferując kredyt powiązany z walutą obcą kredytobiorcy, niejednokrotnie takiemu, który nie ma zdolności kredytowej do zaciągnięcia kredytu złotowego, powinna dołożyć szczególnej staranności w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z takim produktem finansowym. Zachowanie informacyjne banku powinno polegać na poinformowaniu klienta o zakresie ryzyka kursowego w sposób jednoznaczny i zrozumiałe unaoczniający konsumentowi, który z reguły posiada elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie tego rodzaju kredytu jest bardzo ryzykowne, a efektem może być obowiązek zwrotu wielokrotnie wyższej od pożyczonej mimo dokonywania regularnych spłat (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 marca 2019 r., C-118/17, pkt 35; wyrok Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18, OSP 2021, nr 2, poz. 7).

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, aby konsument mógł udzielić wolnej i świadomej zgody na związanie umową zawierającą klauzule abuzywne, sąd krajowy powinien, w ramach krajowych norm proceduralnych i w świetle zasady słuszności w postępowaniu cywilnym, wskazać stronom w sposób obiektywny i wyczerpujący, konsekwencje prawne, jakie może pociągnąć za sobą usunięcie nieuczciwego warunku, co jest szczególnie istotne wtedy, gdy niezastosowanie może prowadzić do unieważnienia całej umowy, narażając ewentualnie konsumenta na roszczenia restytucyjne, i to niezależnie od tego, czy strony są reprezentowane przez pełnomocnika zawodowego (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20; uchwałę Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21). W związku z tym, że powodowie konsekwentnie podnosili kwestię nieważności umowy łączącej ich z pozwanym, a także popierali zgłoszone żądanie, deklarując przy tym świadomość konsekwencji, jakie system prawny łączy z nieważnością umowy, to ich deklaracje należy uznać za w pełni świadome.

Pozwany zarzucił także, że w niniejszej sprawie zachodzi nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt. 3 k.p.c. w zw. art. 379 pkt 2 i 5 k.p.c.), z uwagi na naruszenie art. 66 k.p.c. w zw. z art. 68 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 73 § 2 k.p.c. i art. 72 § 2 k.p.c., poprzez prowadzenie postępowania oraz wydanie wyroku co do *meritum* sprawy pomimo braku reprezentacji małoletniego D.N. przed Sądem drugiej instancji przez uprawnionego przedstawiciela ustawowego, na skutek nieuzyskania przez jego matkę zezwolenia sądu opiekuńczego na wstąpienie małoletniego powoda w prawa strony powodowej w trybie art. 101 § 3 k.r.o. Ta sama okoliczność miała też uzasadniać tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zarzuty te są oczywiście nietrafne. Małoletni powód wstąpił do postępowania wszczętego przez jego ojca jako spadkobierca, a zatem ze względu na działanie zasad następstwa procesowego określonych ustawą, a jego interesy nie były sprzeczne z interesami matki.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964), orzeczono jak w postanowieniu.

A.W.

[ms]

